

ЕКОНОМІЧНЕ НАВАНТАЖЕННЯ НА ДЕРЖБЮДЖЕТ ПІД ЧАС РОЗСЛІДУВАННЯ ЗЛОЧИНУ ДЕЗЕРТИРСТВО В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ

Гученко К.В., аспірант
Науковий керівник – д-р юрид. наук, проф.,
Заслужений юрист України **С.С. Мірошніченко**
Державний біотехнологічний університет
Київський університет інтелектуальної власності та права
Національного університету «Одеська юридична академія»

Відповідно до пункту 3 частини 1 статті 5 Закону України «Про Державне бюро розслідувань» до завдання Державного бюро розслідувань (далі – ДБР) належить запобігання, виявлення, припинення, розкриття і розслідування злочинів проти встановленого порядку несення військової служби (військових злочинів), крім злочинів, передбачених статтею 408 Кримінального кодексу України [3, 4]. Шляхом тлумачення цієї норми, ДБР займається запобігання, виявлення, припинення, розкриття і розслідування кримінального правопорушення у формі злочину, передбаченого ст. 408 КК України дезертирство.

В межах цієї роботи нами висувається пропозиція щодо аналізу бюджетних витрат на державний правоохоронний орган ДБР (ст. 1 Закону № 794-VIII), а також економічні та фінансові наслідки, які спричинює розслідування злочину дезертирство для України. Вбачається також доцільним звернути увагу на витрати із державного бюджету України в межах фінансування даного органу в умовах воєнного стану.

Відповідно до Розподілу видатків Державного бюджету України на 2022 рік (Додаток № 3 до Закону України «Про Державний бюджет України на 2022 рік») на забезпечення діяльності Державного бюро розслідувань було передбачено 2 680 565,1 грн [2]. Згідно із додатком 3 до Закону України «Про Державний бюджет України на 2023 рік» було виділено 2 428 676,6 грн, що, в свою чергу, свідчить про те, що видаток скоротився на 251 888, 5 грн [1].

Економічні витрати на розслідування злочину дезертирства зі Збройних сил України можуть суттєво відрізнитися залежно від кількох факторів, зокрема від масштабу дезертирства, ресурсів, виділених правоохоронним і військовим органам, а також від судових процесів. Ці витрати можуть мати як прямі, так і непрямі

наслідки для бюджету країни. Ось деякі потенційні економічні витрати, пов'язані з розслідуванням дезертирства:

Операційні витрати: до них відносяться витрати, пов'язані з пошуком і затриманням дезертирів, проведенням розслідувань і збором доказів. Це можуть бути витрати, пов'язані з персоналом, транспортом, спостереженням і технологіями.

Судові витрати: судові процеси, включаючи судові розгляди, юридичне представництво та адміністративну роботу, можуть вимагати значних витрат. Сюди входять витрати, пов'язані з суддями, прокурорами, адвокатами, приміщеннями суду та допоміжним персоналом.

Компенсації та пільги: у деяких випадках дезертири можуть мати право на певні пільги або компенсацію відповідно до закону, навіть якщо їх визнають винними. Це може бути заробітна плата, пенсія або медична допомога.

Затримання та ув'язнення: якщо дезертирів заарештовують і тримають під вартою до суду або засуджують до ув'язнення після винесення обвинувального вироку, виникають витрати, пов'язані з утриманням виправних установ, забезпеченням харчуванням, медичним обслуговуванням і безпекою.

Навчання та вербування: для вирішення проблеми дезертирства збройним силам може знадобитися інвестувати в кращу підготовку, поліпшення умов праці та стимули, щоб знизити ймовірність дезертирства солдатів у першу чергу. Ці інвестиції можуть мати довгострокові бюджетні наслідки.

Вплив на військові операції: дезертирство може зірвати військові операції, що призведе до потенційних витрат, пов'язаних з реорганізацією, набором заміни і підтриманням боєготовності.

Втрата людського капіталу: коли дезертирують підготовлені військовослужбовці, це означає втрату людського капіталу для збройних сил. Заміна досвідченого персоналу може бути дорогавартісною з точки зору навчання і набору.

Сприйняття громадськістю: високий рівень дезертирства може негативно вплинути на сприйняття громадськістю армії та уряду, що потенційно може призвести до зменшення підтримки та фінансування.

Адміністративні витрати: державні установи, відповідальні за розгляд справ про дезертирство і ведення обліку, можуть нести адміністративні витрати, пов'язані з оформленням документів, веденням обліку і бюрократією.

Важливо зазначити, що економічні витрати можуть суттєво відрізнятись в різних країнах і залежать від конкретного правового та військового контексту. Крім того, зусилля, спрямовані на запобігання дезертирству шляхом поліпшення умов праці, підвищення кваліфікації та усунення першопричин дезертирства, можуть бути більш економічно ефективними в довгостроковій перспективі, ніж розслідування випадків дезертирства після того, як вони сталися.

Загалом, економічні витрати на розслідування випадків дезертирства зі збройних сил слід розглядати в більш широкому контексті підтримання військової дисципліни, забезпечення боєготовності збройних сил і підтримання верховенства права.

Інформаційні джерела

1. Про Державний бюджет України на 2023 рік : Закон України; Бюджет, Розподіл, Перелік від 03.11.2022 № 2710-IX // База даних «Законодавство України» / Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/go/2710-20> (дата звернення: 09.10.2023)

2. Про Державний бюджет України на 2022 рік : Закон України; Бюджет, Розподіл, Перелік від 02.12.2021 № 1928-IX // База даних «Законодавство України» / Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/go/1928-20> (дата звернення: 09.10.2023)

3. Кримінальний кодекс України : Кодекс України; Кодекс, Закон від 05.04.2001 № 2341-III // База даних «Законодавство України» / Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/go/2341-14> (дата звернення: 09.10.2023)

4. Про Державне бюро розслідувань : Закон України від 12.11.2015 № 794-VIII // База даних «Законодавство України» / Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/go/794-19> (дата звернення: 09.10.2023)

РОЛЬ ДЕРЖАВНИХ ІНСТРУМЕНТІВ У ПІДТРИМЦІ НАЦІОНАЛЬНОЇ ЕКОНОМІКИ ПІД ЧАС ВІЙНИ

Єфремов А.О., здоб. ОС «бакалавр»

Науковий керівник – канд. с.-г. наук, доц. **Д.В. Ковальов**
Херсонський державний аграрно-економічний університет

Україна впродовж більш ніж 30 років незалежності намагається активно впроваджувати принципи ринкової економіки. Тому, з кожним роком, Уряд вводить все більше нових Законів, відповідно до яких, держава втрачає все більше функцій надлишкового регулювання, створює умови задля конкурентоспроможності підприємств.